

Η Συνθήκη του Μπρέστ-Λιτόφσκ

Το πλήρες κείμενο

Σαν σήμερα πριν από 100 χρόνια (3 Μαρτίου 1918) υπογράφηκε η Συνθήκη του Μπρέστ-Λιτόφσκ μεταξύ των «Κεντρικών Δυνάμεων» (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Βουλγαρία και Τουρκία) και της Σοβιετικής Ρωσίας. Επρόκειτο για μια ληστρική Συνθήκη Ειρήνης σε βάρος του νεαρού τότε σοβιετικού κράτους, που αναγκάστηκε να την υπογράψει με το πιστόλι στον κρόταφο. Το ίδιο έτος, το Νοέμβριο, μετά την συνθηκολόγηση της Γερμανίας, συνεπεία της ήττας της κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Σοβιετική Ρωσία ακύρωσε τη Συνθήκη. Με αφορμή αυτό το ιστορικό γεγονός τη μεταφράσαμε και τη δίνουμε στη δημοσιότητα προς ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού (ΠΓ).

[Συνθήκη του Μπρέστ-Λιτόφσκ]

Συνθήκη Ειρήνης από τη μια πλευρά μεταξύ Γερμανίας, Αυστροουγγαρίας, Βουλγαρίας και Τουρκίας και, από την άλλη, της Ρωσίας

3 Μαρτίου 1918

Δεδομένου ότι η Γερμανία, η Αυστροουγγαρία, η Βουλγαρία και η Τουρκία από τη μια μεριά και, η Ρωσία, από την άλλη, συμφώνησαν να θέσουν τέρμα στην εμπόλεμη κατάσταση και να οδηγήσουν τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις στο στόχο το συντομότερο δυνατό, διορίστηκαν ως πληρεξούσιοι:

[Ακολουθούν τα ονόματα και οι ιδιότητες των πληρεξουσίων τής κάθε κυβέρνησης που συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις]

Οι πληρεξούσιοι συνήλθαν στο Μπρεστ-Λιτόφσκ για τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις και, έχοντας υποβάλει τα διαπιστευτήριά τους σε καλή και πρέπουσα μορφή, συμφώνησαν στις ακόλουθες διατάξεις:

Άρθρο I

Από τη μια μεριά, η Γερμανία, η Αυστροουγγαρία, η Βουλγαρία και η Τουρκία και, από την άλλη, η Ρωσία, δηλώνουν ότι μεταξύ τους η εμπόλεμη κατάσταση έχει τελειώσει. Στο εξής είναι αποφασισμένες να συνυπάρξουν με ειρήνη και φιλία.

Άρθρο II

Τα συμβαλλόμενα μέρη θα απέχουν από οποιαδήποτε αγκιτάσια και προπαγάνδα ενάντια στην κυβέρνηση ή τους κρατικούς και στρατιωτικούς θεσμούς της άλλης πλευράς. Η δέσμευση, στο βαθμό που αναφέρεται στη Ρωσία, ισχύει και για τα εδάφη που έχουν καταληφθεί από τις Κεντρικές Δυνάμεις.

Άρθρο III

Τα εδάφη που βρίσκονται δυτικά της γραμμής που συμφωνήθηκε μεταξύ των συμβαλλομένων μερών και ανήκαν στη Ρωσία, δεν θα βρίσκονται πλέον υπό τη ρωσική κυριαρχία· η συμφωνηθείσα

γραμμή προκύπτει από τον Χάρτη που επισυνάπτεται ως βασικό συστατικό μέρος σ' αυτή τη Συνθήκη Ειρήνης (Παράρτημα Ι). Ο ακριβής καθορισμός της γραμμής θα γίνει από μια γερμανο-ρωσική επιτροπή. Τα εδάφη για τα οποία γίνεται λόγος, προκύπτουν από την πρώην υπαγωγή τους στη Ρωσία χωρίς να υπάρχουν κανενός είδους υποχρεώσεις απέναντι στη Ρωσία.

Η Ρωσία παραιτείται από οποιαδήποτε ανάμιξη στις εσωτερικές σχέσεις αυτών των περιοχών. Η Γερμανία και η Αυστροουγγαρία σκοπεύουν να καθορίσουν την μελλοντική τύχη αυτών των περιοχών σε συνεννόηση με τον πληθυσμό τους.

Άρθρο IV

Η Γερμανία είναι έτοιμη, μόλις συναφθεί η γενική ειρήνη και ολοκληρωθεί η ρωσική ακινητοποίηση, να εκκενώσει την περιοχή ανατολικά της αναφερθείσας στο Άρθρο III, Παράγραφος I, γραμμής, στο βαθμό που δεν καθορίζεται διαφορετικά στο Άρθρο VI.

Η Ρωσία θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσει την άμεση εκκένωση των επαρχιών της Ανατολικής Ανατολίας και την κανονική επιστροφή τους στην Τουρκία.

Οι περιφέρειες Αρνταχάν, Καρς και Βατούμ εκκενώνονται επίσης χωρίς καθυστέρηση από τα ρωσικά στρατεύματα. Η Ρωσία δεν θα παρεμβαίνει στην αναδιοργάνωση των δικανικών και διεθνών νομικών σχέσεων αυτών των περιφερειών, αλλά θα αφήσει στον πληθυσμό αυτών των περιφερειών την αναδιοργάνωση σε συμφωνία με τα γειτονικά κράτη, κυρίως την Τουρκία.

Άρθρο V

Η Ρωσία θα πραγματοποιήσει χωρίς αναβολή την πλήρη ακινητοποίηση του στρατού της, συμπεριλαμβανομένων των από την τωρινή κυβέρνηση νεοσύστατων τμημάτων στρατού.

Επιπλέον, η Ρωσία είτε θα μεταφέρει τα πολεμικά της πλοία στα ρωσικά λιμάνια και θα τα αφήσει εκεί μέχρι τη γενική ειρηνευτική συμφωνία είτε θα τα αποπλίσσει αμέσως. Τα πολεμικά πλοία των κρατών που παραμένουν σε εμπόλεμη κατάσταση με τις Κεντρικές Δυνάμεις, στο βαθμό που βρίσκονται στη ρωσική σφαίρα επιρροής, θα αντιμετωπίζονται όπως τα ρωσικά πολεμικά πλοία.

Η απαγορευμένη περιοχή στον Αρκτικό Ωκεανό συνεχίζει να παραμένει σε ισχύ. Στη Βαλτική Θάλασσα και, μέχρι εκεί που φθάνει η ρωσική εξουσία, στη Μαύρη Θάλασσα, θα ξεκινήσει αμέσως η απομάκρυνση των ναρκών. Η εμπορική ναυτιλία σε αυτές τις θαλάσσιες περιοχές είναι ελεύθερη και θα ξεκινήσει και πάλι αμέσως. Για τον καθορισμό λεπτομερέστερων κανονισμών, κυρίως για τη γνωστοποίηση των ασφαλών δόμων για τα εμπορικά πλοία, θα συγκροτηθούν μικτές επιτροπές. Οι δρόμοι της ναυσιπλοΐας πρέπει να διατηρούνται διαρκώς ελεύθεροι από νάρκες που παρασύρονται.

Άρθρο VI

Η Ρωσία δεσμεύεται να συνάψει αμέσως Συνθήκη Ειρήνης με τη Λαϊκή Δημοκρατία της Ουκρανίας και να αναγνωρίσει την Συνθήκη Ειρήνης μεταξύ αυτού του κράτους και των Κεντρικών Δυνάμεων. Το ουκρανικό έδαφος εκκενώνεται από τα ρωσικά στρατεύματα και τη ρωσική Κόκκινη Φρουρά. Η Ρωσία σταματά κάθε αγκιτάσια ή προπαγάνδα ενάντια στην κυβέρνηση ή τους δημόσιους θεσμούς της Λαϊκής Δημοκρατίας της Ουκρανίας.

Η Εσθονία και η Λιβονία εκκενώνονται επίσης χωρίς καθυστέρηση από τα ρωσικά στρατεύματα και τη ρωσική Κόκκινη Φρουρά. Τα ανατολικά σύνορα της Εσθονίας εκτείνονται γενικά κατά μήκος του ποταμού Νάρβα. Τα ανατολικά σύνορα της Λιβονίας εκτείνονται γενικά μέσω της λίμνης Πέιπους και της λίμνης Πσκοφ μέχρι τη νοτιοδυτική γωνία της, στη συνέχεια μέσω της λίμνης Lubān προς την κατεύθυνση Λιβανί στον ποταμό Δυτικό Ντβίνα. Η Εσθονία και η Λιβονία καταλαμβάνονται από μια γερμανική αστυνομική δύναμη μέχρι να εγγυηθεί η ασφάλεια με δικούς της κρατικούς θεσμούς

και να επιβληθεί η κρατική τάξη. Η Ρωσία θα απελευθερώσει αμέσως όλους τους συλληφθέντες ή εκτοπισθέντες κατοίκους της Εσθονίας και της Λιβονίας, διασφαλίζοντας την ασφαλή επιστροφή όλων των εκτοπισθέντων Εσθονών και Λιβονών.

Η Φινλανδία και τα νησιά Ώλαντ εκκενώνονται σύντομα από τα ρωσικά στρατεύματα και τη ρωσική Κόκκινη Φρουρά, τα φινλανδικά λιμάνια εκκενώνονται από το ρωσικό στόλο και τις ρωσικές ναυτικές δυνάμεις. Όσο διάστημα ο πάγος αποκλείει τη μεταφορά των πολεμικών πλοίων στα ρωσικά λιμάνια, θα παραμείνουν στα πολεμικά πλοία μόνο μικρές μονάδες. Η Ρωσία σταματά κάθε αγκιτάσια και προπαγάνδα ενάντια στην κυβέρνηση ή τους δημόσιους θεσμούς της Φινλανδίας.

Οι οχυρώσεις που βρίσκονται στα νησιά Ώλαντ πρέπει να απομακρυνθούν το συντομότερο δυνατό. Σχετικά με τη διαρκή μη-οχύρωση αυτών των νησιών, καθώς και την λοιπή μεταχείριση από στρατιωτικής και ναυτιλιακής-τεχνικής σκοπιάς, πρέπει να συναφθεί συμφωνία μεταξύ Γερμανίας, Φινλανδίας, Ρωσίας και Σουηδίας· σ' αυτό υπάρχει συναίνεση, ότι εάν το επιθυμεί η Γερμανία θα μπορούσαν να συμμετάσχουν και άλλα παράκτια κράτη της Βαλτικής Θάλασσας.

Άρθρο VII

Ξεκινώντας από το γεγονός ότι η Περσία και το Αφγανιστάν είναι ελεύθερα και ανεξάρτητα κράτη, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται την πολιτική και οικονομική ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα αυτών των κρατών.

Άρθρο VIII

Οι αιχμάλωτοι πολέμου και από τις δυο πλευρές αφήνονται ελεύθεροι [να επιστρέψουν] στην πατρίδα τους. Τα σχετικά με αυτό ζητήματα ρυθμίζονται από τις ξεχωριστές συμφωνίες που προβλέπονται στο Άρθρο XII.

Άρθρο IX

Τα συμβαλλόμενα μέρη παραιτούνται αμοιβαία από τις πολεμικές αποζημιώσεις, δηλαδή από τις κρατικές δαπάνες της διεξαγωγής πολέμου, καθώς και από τις αποζημιώσεις των πολεμικών ζημιών, δηλαδή εκείνων των ζημιών οι οποίες προέκυψαν για αυτούς και τους υπηκόους τους στις εμπόλεμες περιοχές από τα στρατιωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων όλων των κατασχέσεων που έγιναν στο εχθρικό έδαφος.

Άρθρο X

Οι διπλωματικές και προξενικές σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών θα συναφθούν ξανά, αμέσως μετά την Συνθήκη Ειρήνης. Λόγω της έγκρισης των προξένων των δυο πλευρών επιφυλάσσονται ειδικές συμφωνίες.

Άρθρο XI

Για τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ των Κεντρικών Δυνάμεων και της Ρωσίας, καθοριστικές είναι οι διατάξεις που περιέχονται στα Παραρτήματα 2 έως 5 και, συγκεκριμένα, το Παράρτημα 2 για τις Γερμανό-Ρωσικές, το Παράρτημα 3 για τις Αυστροουγγρικές-Ρωσικές, το Παράρτημα 4 για τις Βούλγαρο-Ρωσικές, το Παράρτημα 5 για τις Τούρκο-Ρωσικές σχέσεις.

Άρθρο XII

Η θέσπιση δημόσιων και ιδιωτικών νομικών σχέσεων, η ανταλλαγή των αιχμαλώτων πολέμου και των πολιτών που βρίσκονται υπό περιορισμό, το ζήτημα της αμνηστίας καθώς και το ζήτημα της μεταχείρισης των εμπορικών πλοίων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιπάλου, θα ρυθμιστούν

από ξεχωριστές συμβάσεις με τη Ρωσία, οι οποίες αποτελούν βασικό μέρος της σημερινής Συνθήκης Ειρήνης και, στο βαθμό που είναι δυνατό, θα τεθούν σε ισχύ ταυτόχρονα με αυτήν.

Άρθρο XIII

Στην ερμηνεία αυτής της Συνθήκης είναι καθοριστικό για τις σχέσεις μεταξύ Γερμανίας και Ρωσίας το γερμανικό και το ρωσικό κείμενο, για τις σχέσεις μεταξύ Αυστροουγγαρίας και Ρωσίας το γερμανικό, το ουγγρικό και το ρωσικό κείμενο, για τις σχέσεις μεταξύ Βουλγαρίας και Ρωσίας το βουλγαρικό και το ρωσικό κείμενο και για τις σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και Ρωσίας το τουρκικό και το ρωσικό κείμενο.

Άρθρο XIV

Η σημερινή Συνθήκη Ειρήνης θα επικυρωθεί. Τα επικυρωμένα έγγραφα θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να ανταλλαχθούν στο Βερολίνο. Η ρωσική κυβέρνηση αναλαμβάνει την υποχρέωση να ανταλλάξει τα επικυρωμένα έγγραφα κατ' επιθυμία μιας εκ των Κεντρικών Δυνάμεων εντός δύο εβδομάδων. Η Συνθήκη Ειρήνης τίθεται σε ισχύ με την επικύρωσή της, στο βαθμό που τα άρθρα της, τα παραρτήματά της ή οι συμπληρωματικές συμβάσεις της δεν ορίζουν διαφορετικά.

Σε μαρτυρία των ανωτέρω, οι πληρεξούσιοι υπέγραψαν αυτή τη Συνθήκη ιδιοχείρως.

Εκδόθηκε σε πενταπλό πρωτότυπο έγγραφο στο Μπρέστ-Λιτόφσκ στις 3 Μαρτίου 1918.

[Ακολουθούν οι υπογραφές των πληρεξουσίων]

Μια καλή Ανάλυση του Βλάση Αγτζίδη

<https://kars1918.wordpress.com/2013/03/01/brzesc-litewski/>

